

2ο ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΜΑΘΗΜΑ: Φυσική Αγωγή

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ: «Η ιστορία και η εξέλιξη του παιχνιδιού στους αιώνες - Παρουσίαση των αρχαίων παιχνιδιών».

ΤΑΞΗ: ΣΤ΄

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΩΡΕΣ: 3

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΚΑΘΕ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΩΡΑΣ: 45΄

ΜΕΣΑ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ: Υλικά που να προσομοιάζουν εκείνα των αρχαίων παιχνιδιών όπως: μπάλα που την επενδύσαμε πριν με κομμάτια υφάσματος, μικρά πετραδάκια φτιαγμένα από πηλό (αστραγάλους), ένα ξύλινο δοκάρι ενός μέτρου, ένα μεγάλο σκοινί, βοτσαλάκια, ένα μαντίλι, ένα στεφάνι ενόργανης γυμναστικής διαμέτρου 80-130 εκ. αντί για χάλκινο τροχό, καρύδια ή αμύγδαλα και ξύλινα γιο γιο.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης προσπάθησαν στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής να έρθουν σε επαφή με μερικά από τα αρχαία παιχνίδια και να μάθουν τον τρόπο με τον οποίο παίζονταν. Αφιερώθηκε μια (1) διδακτική ώρα στο να κατασκευάσουν μερικά από τα αρχαία παιχνίδια και να παρακολουθήσουν video και φωτογραφικό υλικό σχετικά με αυτά. Οι υπόλοιπες δύο (2) διδακτικές ώρες αφιερώθηκαν στο να παίξουν τα παιχνίδια αυτά.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ

- Να έρθουν σε επαφή με τα παιχνίδια που έπαιζαν τα παιδιά στην αρχαιότητα.
- Να διαπιστώσουν την διαχρονικότητα πολλών γνωστών παιχνιδιών μέσα στο πέρασμα των χρόνων, με την μόνη διαφοροποίησή τους στα υλικά και στην αλλαγή της ονομασίας τους και όχι στον τρόπο που αυτά παίζονταν.
- Να γνωρίσουν τον αρχαίο πολιτισμό μας.
- Να γνωρίσουν την αξία του παιχνιδιού που αποτελούσε και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής των παιδιών και των μεγάλων.
- Να ψυχαγωγηθούν.
- Να αποκτήσουν ομαδικότητα, συνεργασία και παρατηρητικότητα.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ομαδοσυνεργατική καθοδηγούμενη από τον καθηγητή Φυσικής Αγωγής.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες, συγκέντρωσαν πληροφορίες και εικόνες από το διαδίκτυο καθώς και από βιβλία και παρουσίασαν το υλικό τους στην τάξη.

ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τα παιχνίδια που επιλέχθηκαν και παρουσιάστηκαν από τις ομάδες των μαθητών στον αύλιο χώρο του σχολείου μας ολοκληρώθηκαν σε τρεις (3) διδακτικές ώρες και είναι τα παρακάτω:

Ακινήτινδα (Αγαλματάκια)

Το αρχαίο παιχνίδι ακινήτινδα παίζεται και σήμερα με το όνομα αγαλματάκια, μόνο που υπάρχουν κάποιες διαφορές. Στην ακινήτινδα, οι παίχτες μόλις δοθεί το σύνθημα πρέπει να μείνουν ακίνητοι σε όποια στάση βρίσκονται. Εκείνος που θα κουνηθεί βγαίνει από το παιχνίδι. Στα αγαλματάκια, βρίσκονται όλα τα παιδιά στη γραμμή εκτός από ένα. Αυτό το παιδί βρίσκεται περίπου πέντε μέτρα μακριά από τα άλλα παιδιά και με γυρισμένη πλάτη λέει: "Αγαλματάκια ακούνητα, αμίλητα, αγέλαστα, μέρα ή νύχτα. Τα υπόλοιπα παιδιά όταν μιλάει κουνιούνται, όταν όμως ρωτάει απαντούν "μέρα" ή "νύχτα". Αν πουν "νύχτα" συνεχίζεται το παιχνίδι και αν πουν "μέρα" γυρνάει και μένουν όλοι αγάλματα. Τότε όποιος κουνηθεί μπαίνει στη θέση του παιδιού και ξαναρχίζει το παιχνίδι.

Απόρραξις

Οι παίκτες χτυπούν τη μπάλα με δύναμη στο έδαφος ώστε να αναπηδήσει. Έπειτα την πιάνουν και την ξαναχτυπούν. Όποιος παίκτης πετύχει τα πιο πολλά χτυπήματα κερδίζει. Άλλοτε πάλι πετούν τη μπάλα στον τοίχο και πρέπει να την πιάσουν πριν πέσει στο έδαφος. Το παιχνίδι αυτό μπορούν να παίξουν μόνοι τους ή ανά δυο.

Ασκωλιασμός (Ασκή)

Ένας παίκτης πηδώντας στο ένα πόδι καταδιώκει τους άλλους παίκτες που τρέχουν και με τα δύο πόδια ή μόνο με το ένα πόδι. Στις περιοχές όπου παίζεται έχει τις ιδιαίτερες ονομασίες του: Κουτσαλωνάκι, κουτσοκαλόγερος.

Η σκαπέρδα (Διελκυστίνδα)

Οι παίκτες καρφώνουν στο χώμα ένα δοκάρι που στο μέσο του έχει μια τρύπα από όπου περνούν ένα σκοινί. Στις δύο άκρες του, δένεται από ένας παίκτης, έτσι ώστε ο ένας να μην κοιτά τον άλλο, και προσπαθούν τραβώντας με δύναμη, να φέρουν ο ένας τον άλλον κοντά στη δοκό. Το παιχνίδι αυτό παίζεται και με ισάριθμους σε κάθε πλευρά παίκτες.

Είς ώμιλλαν

Οι «μεγάλοι» της παρέας έπαιζαν το εις ώμιλλαν, τις ομάδες. Είχαν χαραξει έναν κύκλο στο χώμα και προσπαθούσαν, σημαδεύοντας από ένα ορισμένο σημείο, να στείλουν τον αστράγαλο τους μέσα στον κύκλο. Είχαν ορίσει από πριν ότι ο καθένας είχε δέκα βολές. Ο νικητής σχεδίαζε το κύκλο, αποφάσιζε τη διάμετρο, καθώς και το σημείο βολής.

Πεντέλιθα (Πεντόβολα)

Τα πεντέλιθα (σήμερα πεντόβολα) είναι ένα αρχαίο παιχνίδι. Παίζεται όμως ακόμα και σήμερα. Στο παιχνίδι αυτό μπορούσαν να παίξουν όσα παιδιά ήθελαν. Το κάθε παιδί είχε συγκεντρωμένα πέντε βοτσαλάκια κοντά στα πόδια του. Ο κάθε παίκτης πετούσε ένα βοτσαλάκι ψηλά και έπρεπε να το ξαναπιάσει αφού πρώτα είχε πάρει από κάτω ένα ακόμα βοτσαλάκι.

Μπάλα

Αυτό το παιχνίδι παίζεται ως εξής: το ένα παιδί πετά με δύναμη, τη μπάλα και εκείνη σκάει στο έδαφος και τη πιάνει ένα άλλο παιδί. Αυτό γίνεται συνεχώς και έτσι συνεχίζεται το παιχνίδι. Η μπάλα τους ήταν φτιαγμένη από δέρματα ζώων.

Χαλκή Μυία (Τυφλόμυγα)

Κανόνες του παιχνιδιού από τα αρχαία χρόνια δένανε με ένα μαντίλι τα μάτια ενός παιδιού και έλεγε: "χαλκή μυγα θα κυνηγήσω" και οι άλλοι αποκρίνονταν: "θα κυνηγήσεις μα δεν θα την πιάσεις" και τον χτυπούσαν με τις ζώνες τους μέχρι να πιάσει ένα παιδί.

Τροχός

Οι τροχοί είναι συνήθως χάλκινοι και υπάρχουν μεγαλύτεροι και μικρότεροι. Η διάμετρος τους κυμαίνεται ανάμεσα στα 80 και 130 εκατοστά. Ο τροχός δεν είναι όμως μόνο παιχνίδι. Τον χρησιμοποιούσαν και στις παλαιότερες, όπου γυμνάζονταν οι νέοι. Ο Ιπποκράτης μάλιστα, ο φημισμένος γιατρός, στο βιβλίο του «Περί Διαίτης», τον συστήνει σε όσους θέλουν να κρατηθούν σε καλή φυσική κατάσταση.

Το κολλαβίζειν

Ένας παίκτης στέκεται όρθιος και με το χέρι του σκεπάζει τα μάτια του. Ένας άλλος τον χτυπά και συγχρόνως τον ρωτά με ποιο χέρι τον χτύπησε.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Οι μαθητές ασχολήθηκαν με πολύ ενδιαφέρον και ενθουσιασμό, συνεργάστηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό παρουσιάζοντας στην τάξη τις πληροφορίες που συνέλεξαν μέσα από προσωπική τους δουλειά και προσπάθεια. Η διδακτική προσέγγιση που ακολουθήθηκε έδωσε την δυνατότητα στα παιδιά να αποκομίσουν εμπειρία, γνώσεις και να αισθανθούν ικανοποίηση για την συμβολή τους. Οι εργασίες – πληροφορίες των παιδιών καθώς και το φωτογραφικό υλικό από τον αύλιο χώρο, αναρτήθηκε στον πίνακα ανακοινώσεων της τάξης τους.